

Sbor nositelů ŘSV a Svojsíkův oddíl navždy ztratili bratra

Ladislava Bartůňka

(*14. 6. 1937 †26. 2. 2025)

Narodil v Rosicích v okrese Chrudim, do měšťanské školy chodil v Chrasti a hodně času trávil s kamarády v přírodě. Po válce čtrnáctiletý Ladislav vstoupil do nově založeného Junáka v Rosicích.

V únoru 1948 převzala moc ve státě komunistická strana. Ladislav vnímal tragické změny ve společnosti, kdy se z majitelů malých živností stali kapitalisté, tudíž zločinci. Silně ho zasáhla smrt Jana

Masaryka a svůj nesouhlas s tím, co se ve společnosti dělo, dal najevo tím, že začal s několika kamarády vyrábět protikomunistické letáky a vylepovat je na různých místech v Chrasti.

Ladislav byl v noci z 22. na 23. července 1952 zatčen. Na vyšetřovně StB v Pardubicích se na něm u dvaapadesátihodinového výslechu střídalo několik estébáků, při čemž do něj pouštěli elektrický proud. K výslechu jej vodili se zakrytými očima. Nějaký estébák mu podrazil nohy a Ladislav spadl ze schodů. Následkem pádu měl přeražený bederní obratel. Ve vazební cele bez stolu, židlí a postele strávil čtyři měsíce. Celou dobu ležel na betonu, nenechali ho spát, vodu pil ze záchodu. Musel se naučit nazpaměť připravené odpovědi pro soudní přelíčení se členy skautských oddílů. To se konalo za účasti pečlivě vybrané veřejnosti 28. a 29. listopadu 1952 v sokolovně ve Skutči a navazovalo na obdobný proces se skupinou „Skautský odboj Beneš“ v Heřmanově Městci.

„Nahnali tam komunisty a ti pak ze všech sil křičeli: ‚Trest smrti!‘ Byla to hrozná doba násilí ...“ vzpomínal Ladislav Bartůňka, kterého zařadili do údajné protistátní skupiny Hany Rybičkové. Nikoho z dalších devíti obžalovaných přitom do té doby neviděl. Všichni čelili obvinění z protistátní činnosti a Ladislavův rozsudek zněl: šest let vězení.

Trest si začal odpykávat v kamenolomu v Prachovicích. Přestože onemocněl zánětem pohrudnice, v březnu 1953 jej převezli na Jáchymovsko do nápravně pracovního tábora Mariánská. Každý den svázáni lanem hromadně pochodovali na těžbu uranové rudy. Těžká a nebezpečná práce v dole, radioaktivní zařízení, nedostatek jídla a spánku, šikana, zima a mráz se staly pro tehdy dvaadvacetiletého Ladislava Bartůňka každodenní realitou. Během věznění ho mohli rodiče a dívka Růženka navštívit jen třikrát. V červnu 1955 Ladislava přeřadili do nápravně pracovního tábora Bytíz na Příbramsku. Pracoval tam na výstavbě nového sídliště Březové Hory. Před Vánocemi roku 1955 ho převezli na Pankrác, odkud byl ke svému překvapení 31. prosince téhož roku propuštěn.

První Ladislavovy kroky na svobodě vedly do Žďárce za Růženkou. „Hleděli jsme na sebe a nevěřili, že je to možné.“ Celou dobu na něho čekala. V září 1956 byla svatba.

Ladislav dělal skladníka v truhlářském družstvu v Chrasti, později Dřevotvar Pardubice. Jeho manželka dostala výpověď z Okresní národní pojišťovny s odůvodněním, že se provdala za nepřítele státu. Práci si našla ve výrobně obuvi v Botaně Skuteč.

V politicky uvolněné atmosféře roku roku 1968 a následně v roce 1989 se bratr Balda obrovskou měrou zasadil o znovuoživení Junáka na Skutečsku a také v celém okrese Chrudim.

Za svůj celoživotní přístup ke skautskému a civilnímu životu se bratr Ladislav Bartůňka – Balda stal nositelem Řádu stříbrného vlka. Slavnostní předání nejvyššího vyznamenání proběhlo 27. 8. 2017 ve skutečském kostele Nanebevzetí Panny Marie za přítomnosti

seniora nositelů Řádu stříbrného vlka bratra Miloše Blažka – Merkura, dalších nositelů tohoto nejvyššího vyznamenání, náčelníka Junáka - českého skauta bratra Marka Baláše – Čiči, představitelů města Skuteč a mnoha dalších hostů. Na závěr předávání bratr Merkur nádherně vystihl Baldův přínos pro skautské hnutí: “Kdyby nebylo lidí jako je Balda, Junák by dnes neexistoval.“ Sepsal Jirka Wasserbauer – Kim, rádce Východočeské družiny SO.

Viz též web Paměti národa – viz <https://www.pametnaroda.cz/cs/bartunek-ladislav-1931>.

Doživotním členstvím v čestném Svojsíkově oddíle byl br. Balda vyznamenán roku 2015. Svojsíkův oddíl památku bratra Ladislava Bartůňka natrvalo uchová.

